

Ideale kerk

Christus Triumfatorkerk, 26 mei 2024

Lezing: Handelingen 2: 41-47 en Handelingen 4: 32-37

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

KOMEN

- Welkomstwoord door de ouderling van dienst
- Aanvangslied: 'God in den hoog' alleen zij eer' (Lied 302: 1 en 4)
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Psalm van de zondag Psalm 8: 1 en 3
- Kyriegebed
- Glorialied: 'Ere zij aan God, de Vader' (lied 705: 1 en 4)

WOORD

- Met de kinderen
 - Gebed*
 - Gesprek over zingen*
 - Lied: 'Ik zing een lied in de kring' (ZoO II, 17)*
- Schriftlezing Handelingen 2: 41-47 en Handelingen 4: 32-37
- Lied: 'Om voor elkaar te zijn uw oog en oor' (Lied 973)
- Preek

Fantastisch. Wat een gemeenschap.
Na het sterven van Jezus zijn ze niet bij de pakken neer gaan zitten. Welnee. Na Pinksteren is juist het tegenovergestelde gebeurt. Er waaide een geheel nieuwe geest door dat kleine clubje van Jezus' aanhangers. Ze geloofden ergens in.
Waar geloofden ze in? In de definitieve doorbraak van het Rijk van God. Ze zagen uit naar de wederkomst van Jezus. Ze hielden vol. Ze vertelden elkaar verhalen van alles dat Jezus gedaan had tijdens zijn leven. Ze bemoedigden en inspireerde elkaar.
Elke dag kwamen ze trouw en eensgezind bij elkaar in de tempel om er te bidden. Ze waren volgelingen van Jezus, zeker, maar ook nog steeds wetsgetrouwe joden. En daarna zochten ze elkaar op in hun huizen. Ze praten over Jezus. Ze haalden herinneringen op. Ze hielden samen maaltijd. Ze braken het brood – zoals Jezus ze dat had voorgedaan. *Neem en eet – dit is mijn lichaam dat voor jou gebroken is.*
Wat een saamhorigheid – wat een gemeenschap. Een familie van broeders en zuster van Jezus Christus. Ze deelden werkelijk alles met elkaar. Ze leefden in gemeenschap van goederen. Ze lieten zich echt inspireren door de Thora en volgden de Bijbelse opdracht: *er zullen bij u geen armen zijn* – zo goed en zo kwaad als dat ging.
Wie huizen of een stuk grond bezat, verkocht zijn eigendom en legde de opbrengst ervan aan de voeten van de apostelen. Die verdeelden het, naar ieders behoefte.

Zo'n ideale gemeenschap, waar iedereen genoeg heeft en niemand te veel. Zo'n paradijs, daar wil iedereen wel bij horen, toch? Daar kan je echt leven. Daar kan je tot je recht komen. Daar is het goed. Het is de schepping opnieuw. Leven in harmonie met elkaar. Delend van de opbrengst van de schepping.

En dus is het eigenlijk ook geen wonder dat het groeit. De Jezusbeweging in Jeruzalem. De 11 van Pasen worden er al 3000 op de eerste Pinksterdag, en het blijft maar groeien. Iedereen wil delen in de liefde van Christus. Iedereen wil gekend zijn en geliefd. Iedereen wil zich inzetten voor elkaar en de goede zaak.

Of het ooit zo geweest is? Zo'n perfecte gemeenschap?

We weten het niet.

Als Lucas dit opschrijft in zijn *Handelingen van de Apostelen* is het al zo'n veertig, vijftig jaar later. Als Lucas dit opschrijft is de kerk te groot geworden en in verschillende groepen uiteengevallen. *Ben jij van Paulus, van Kefas ook wel Petrus genoemd, of van Apollos?* Paulus schrijft al in de jaren vijftig over verschillende richtingen en verschillende opvattingen. Nog maar twintig jaar na de opstanding was er al ruzie over of je je als christen ook volledig aan de joodse wetten moest houden, of dat je als niet-jood ook christen kan worden zonder besneden te worden en zonder je aan al die ingewikkelde spijswetten te houden. En in Jeruzalem woonden toen al bijna geen christenen meer. Ze waren uit angst voor de joodse leiders gevlucht naar Damascus en naar Antiochië. De joodse leiders vonden het maar gevaarlijk zo'n Jezussekte in hun eigen religieuze hoofdstad. En toen Lucas dit op schreef was er zelfs helemaal geen tempel meer in Jeruzalem. De Romeinse generaal Titus had de tempel met de grond gelijk gemaakt in het jaar 70, na weer een joodse opstand.

Het gaat er niet om of het echt zo is geweest.

Het gaat erom dat het iets losmaakt. Ooit bij de lezers van het boek van Lucas, en bij alle lezers in de eeuwen erna. Een verlangen. Dat het mogelijk is. Dat het - ook al was het misschien maar heel even - toch echt mogelijk is geweest om één te zijn, saamhorig. Om elkaar te vinden in gebed en onder het gehoor van de leerlingen van Jezus. Dat het mogelijk is om niet te schipperen en de God van Israël te dienen én stiekem ook de god van het geld. Niet schipperen tussen je geloof én je welvaart, maar dat het mogelijk is om God alléén te dienen, en niemand anders. Zonder compromissen.

Dit is de gemeenschap van Christus zoals Jezus hem voor ogen had. Hier wordt het paradijs van ooit geschilderd. Het Koninkrijk van God, met de nieuwe Adam aan het hoofd. Eendrachtig biddend bij elkaar in het huis van God zelf, in het hart van Jeruzalem. Dit is de wereld zoals Jezus hem voorschilderde in de Zaligspreekingen: *Gelukkig zijn zij die nederig van hart zijn – voor hen is het Koninkrijk van de Hemel. Gelukkig wie honger en dorst naar gerechtigheid – zij zullen verzadigd worden. Gelukkig wie zuiver van Hart zijn – zij zullen God zien.*

Onhaalbaar, toch?

Toch schrijft Lucas dit paradijselijk beeld van de gemeenschap van de allereerste christenen hier op. Niet zo zeer uit heimwee, of misschien ook wel, maar toch vooral als een profetisch vergezicht. Dit is de basis. Deze gemeenschap van eerste christenen, dat is waar we vandaan komen. Dit is wat we zijn! Dit is waar we naartoe moeten.

Een onbereikbaar ideaal? Misschien. Maar een onmisbare stip op de horizon om onze leefwijze, onze gemeenschap aan te spiegelen.

Het boek en dit ideaalplaatje is niet voor niets aan ons overgeleverd.

We lezen het niet voor niets vandaag.

Waar beantwoordt het ideaalbeeld aan onze leefwijze, aan onze gemeenschap?

Ja, we vieren vandaag het avondmaal. Ja, we breken en brood en delen de beker in gemeenschap met Christus. Tot gedachtenis aan hoe hij zijn leven gaf, hoe zijn lichaam gebroken werd en zich deelde onder zijn leerlingen toen en nu.

Ja, we bidden voor elkaar en voor de wereld. Eendrachtig vouwen we zo de handen – alvorens we brood en wijn delen. We openen wekelijks de schriften, en misschien ook wel dagelijks thuis - en laten ons onderrichten in de boodschap van het Evangelie.

En onze gemeenschap? Onze gemeenschap is best sterk. Natuurlijk we zijn niet allemaal vriendjes en vriendinnetjes van elkaar, maar dat wordt ook niet van ons gevraagd. We leven met elkaar mee waar dat kan. We proberen er te zijn voor de ander in raad en daad en als er iets is tussen de een en de ander (want ook dat komt voor) dan gaan we om tafel zitten. En proberen

we er uit te komen. Dat gaat soms moeizaam en soms met veel onbegrip, maar (voor zover ik het kan overzien) altijd met de beste intenties om elkaar uiteindelijk weer vinden, altijd met de intentie om er samen uit komen, zodat we weer samen kunnen vieren aan de tafel van de Heer.

Dat is al heel wat.

Dat maakt onze gemeenschap in deze wereld, waarin een stapje terug doen niet vanzelfsprekend is, bijzonder.

Kan het beter? Altijd. Is dit het paradijs dat Lucas voor ogen heeft? Bij lange na niet.

De tekenen en wonderen die ook bij ons gebeuren, we zien ze over het hoofd of we durven ze niet te delen. Waar het ons in deze kleine gemeenschap gelukkig vaak lukt om er voor elkaar te zijn, al is het met vallen opstaan, al zien we ook mensen over het hoofd, al is het soms te laat, daar lukt het ons maar moeizaam om verschillen te overbruggen met andere gemeenschappen. We blijven toch maar graag op ons zelf en delen graag van ons eigen gelijk. Het speelt ons parten in de gesprekken met de Pax Christi Kerk en de Noorderkerk. Het speelt nog meer als we contacten met migrantenkerken proberen op te bouwen.

En dan die zin: Allen die tot geloof gekomen waren, bleven bijeen en hadden alles gemeenschappelijk. Ze verkochten hun eigendommen en bezittingen en verdeelden de opbrengst onder degenen die iets nodig hadden. Geen van hen beschouwde zijn bezittingen als zijn persoonlijk eigendom, want ze hadden alles gemeenschappelijk.

Misschien is dat wel ons, of dan toch in ieder geval mijn grootste probleem. Het vastzitten aan je bezit. Het grote belang dat ik hecht aan zekerheid. Een vast inkomen. Mijn pensioenopbouw. Een eigen auto vind ik inmiddels misschien wat minder belangrijk, maar van mijn fiets moeten ze afblijven. Om nog maar te zwijgen van een dak boven mijn hoofd en een spaarpotje de bank. Delen en geven - het lukt wel, maar toch maar zeer beperkt. Tienden lukt me niet, laat staan alles inbrengen in de gemeenschap en voor de voeten van de apostelen neerleggen. Daar zouden we nog wat kunnen leren van migrantenkerken, waar de leden gemiddeld veel minder geld hebben en toch veel meer inzetten voor de gemeenschap.

Ook hier gaat het om het ideaal beeld.

Het is het nastreven waard. Want als je niet vast zit aan je bezit ben je vrij, vrij voor de ander, vrij voor God.

Als je niet de dwang hebt om steeds op je mobieltje te kijken. Je niet laat afleiden door binnenkomende appjes. Je oortjes uitdoet en luistert – dan sta je open voor de ander en voor God – zo iets. Dat het niet lukt is niet een redenen om er dan ook maar niet naar te streven.

Dat de ideale samenleving (nog) niet bestaat is geen reden om er niet aan te werken.

Dat het Koninkrijk van God nog niet in volle glorie is neergedaald op deze aarde is geen reden om niet alvast een voorproefje van dat dat rijk te hebben en met elkaar de Maaltijd van Heer te delen.

Omdat het ons helpt onze blik gericht te houden op dat wat komt. Gods rijk.

Omdat het ons laat proeven van een maaltijd ooit – bij Hem

Amen.

- Muzikaal intermezzo

ANTWOORD

- Lied: 'Voor ieder van ons een plaats aan de tafel' (Lied 388: 1, 2 en 3)
- Voorbeden
- Collecte

MAALTIJD VAN DE HEER

- Nodiging

- Tafelgebed ('Als kracht van omhoog' - *Dienstboek* pag. 223-225)
 - Lied: 'Heilig, heilig, heilig' (Lied 405: 1)
 - Lied: 'Heilig, heilig, heilig' (Lied 985: 1 en 2)
 - ONZE VADER.....
- Breken van brood en schenken van de wijn
- Gemeenschap van brood en wijn

GAAN

- Slotlied 'Dankt, dank nu allen God' (Lied: 704: 1 en 2)
- Zending en zegen